

Interviews ronde 6

Definitieve versie, 4 september 2020

VOOR DE INTERVIEWER:

We hebben gekozen om de focus in ronde 6 te leggen op een aantal speerpunten die in Den Haag de boventoon voeren:

- Het naleven van maatregelen door mensen die op vakantie in het buitenland zijn geweest
- Testen en quarantaine
- Afstand houden
- Thuiswerken

De nieuwe respondenten die we geselecteerd hebben zijn allemaal op vakantie in het buitenland geweest. Voor het deel van het interviewcohort dat niet in het buitenland op vakantie is geweest is een extra vraag 2f toegevoegd.

Het is de bedoeling dat je als interviewer (zo mogelijk) alle vragen met een bolletje stelt. Zie de **bijlage** voor de beschrijving van het **gedragsmodel**, dat de theoretische basis vormt.

START TELEFOONGESPRAK

[VOOR DE INTERVIEWER: Start met een ijsbreker: maak een praatje over de dag (refereer aan tijdstip/weer etc.), vertel iets over je eigen dag, refereer aan iets dat bij het maken van de afspraak aan de orde kwam. Pas daarna start je met de introductie van het interview zelf.]

START INTERVIEW

INTROTEKST: Heel fijn dat u wilt meedoen aan het interview. Met de interviews wil het RIVM graag te weten komen hoe u denkt over de maatregelen die zijn genomen door de regering om corona te bestrijden, hoe de maatregelen uw dagelijks leven beïnvloeden en hoe u hiermee omgaat.

De informatie uit dit onderzoek wordt gebruikt om de communicatie en het beleid van de overheid te verbeteren.

In dit interview staan de volgende onderwerpen centraal:

- Vakantie
- Testen en quarantaine
- Afstand houden
- Thuiswerken

Het interview duurt 45-60 minuten.

Ik zou het interview graag willen opnemen. Vindt u het goed als ik het gesprek opneem? *[antwoord respondent afwachten]*. Dan begin ik de opname met nogmaals uw toestemming te vragen zodat die op de band staat.

[OPNAME STARTEN]

Ik heb de band gestart. Het is vandaag [...datum...]. U heeft respondentnummer [...] en u vindt het goed dat ik ons gesprek opneem; is dat correct? *[antwoord respondent afwachten]*

1. OPENINGSVRAAG

1a. Hoe gaat het met u?

[VOOR DE INTERVIEWER: Max 5 minuten aan deze vraag besteden]

[Alleen voor de cohortrespondenten] **Is er sinds de vorige keer iets veranderd in hoe u zich voelt? Zo ja, wat is er veranderd en hoe komt dat?**

Alleen bij negatieve emotie:

1b. Als u zich [...] voelt, wat voor effect heeft dit op hoe u met de maatregelen omgaat?

1c. In hoeverre is de coronacrisis nog een onderwerp dat u dagelijks bezighoudt?

[VOOR DE INTERVIEWER: Hier willen we achterhalen of het nog leeft of dat het wat naar de achtergrond is geraakt]

- Zo ja, waardoor komt dat dan?
- Zo nee, waarom niet?

1d. In hoeverre denkt u dat het nodig is de maatregelen nog langer vol te houden?

- Waarom wel/niet nodig? [VOOR DE INTERVIEWER: vraag door]
- Welke maatregelen zijn nog wel nodig?

2. VAKANTIE

[VOOR DE INTERVIEWER: Alle nieuwe respondenten zijn naar het buitenland (anders dan België of Duitsland) op vakantie geweest. Voor cohortrespondenten hoeft dit niet het geval te zijn.]

2a. Bent u op vakantie geweest?

- Zo ja: waar bent u heen geweest?
- Zo ja: hoe bent u naar uw bestemming gereisd?
- Zo ja: waarom heeft u voor deze bestemming gekozen?
- Zo nee: Waarom bent u niet op vakantie geweest? Had u wel plannen om op vakantie gaan (maar zijn deze niet doorgedaan)? Of moet uw vakantie nog plaatsvinden?
- Zo nee: Wat denkt u van mensen die naar het buitenland zijn gegaan/gevlogen?

[Voor de interviewer: voor een aantal landen en regio's geldt een oranje reisadvies. Dit kan twee dingen betekenen:

1) Er zijn in het betreffende land of specifieke regio's binnen het land (weer) veel coronabesmettingen. Reizen naar deze landen/regio's voor niet noodzakelijke redenen wordt afgeraden. Na verblijf in deze landen, moeten mensen bij terugkeer in Nederland 10 dagen in quarantaine (was eerst 14 dagen).

2) Er gelden in een bepaald land inreisbeperkingen voor reizigers uit Nederland vanwege het aantal besmettingen in Nederland. Nederlanders zijn in deze landen/regio's niet welkom of je moet bij aankomst in het land van bestemming eerst in quarantaine alvorens je je reis kunt voortzetten/vakantie kunt vieren.

Dit verschil is van invloed op het advies van de overheid om je te laten testen of in quarantaine te gaan bij thuiskomst. Wees je bewust bij het stellen van de vragen van dit verschil in betekenis van oranje reisadvies.]

De volgende vragen alleen stellen aan mensen die naar het buitenland op vakantie zijn gegaan:

2b. Gold voor dit land/deze regio toen u vertrok een oranje reisadvies ?

[VOOR DE INTERVIEWER: hier zijn we benieuwd naar de afwegingen die mensen maken om naar 'oranje landen' te reizen.]

- Zo ja: waarom heeft u besloten toch naar dit land te gaan? Heeft overwogen om niet te gaan?
- Zo nee: is dit land (of de regio) 'oranje' geworden tijdens uw vakantie?
 - Zo ja: wat heeft u toen gedaan? Bent u naar huis gegaan of gebleven? Bent u bij thuiskomst in quarantaine gegaan? Zo nee, waarom niet?

2c. Welke coronamaatregelen gelden, verschilt vaak per land en soms zelfs per regio. Weet u welke maatregelen van toepassing waren op uw vakantiebestemming?

Zo ja:

- Welke maatregelen waren dit?
- Waren de maatregelen op uw bestemming strenger dan hier in Nederland, minder streng of hetzelfde?
- Heeft u zich hier aan gehouden? Waarom wel/niet?
- Wat zag u anderen (locals/toeristen) doen?
- Hoe heeft u het opvolgen van de maatregelen op uw vakantiebestemming ervaren?
- Gaat u door de uw ervaring met de maatregelen op uw vakantiebestemming nu anders om met de maatregelen in Nederland?

2d. Heeft u zich voorafgaand en/of bij terugkomst laten testen op het coronavirus?

Zo ja:

- Waarom heeft u zich wel laten testen?
- Hoe heeft u het testen ervaren?
- Bent u thuis gebleven terwijl u op de uitslag van de test aan het wachten was?
 - Zo nee: waarom niet?
- Bent u thuis in quarantaine gegaan? (Voor de interviewer: ook bij negatieve testuitslag moeten mensen uit oranje risicogebied in thuisquarantaine; dat was eerst 14 dagen, is later 10 dagen geworden).

Zo nee:

- Waarom heeft u zich niet laten testen?
- Bent u thuis in quarantaine gegaan?

Volgende vraag alleen stellen in geval van vakantie naar het buitenland met anderen samen:

2e. Hebben je reisgenoten zich laten testen?

- Waarom wel/niet?
- Zijn je reisgenoten in quarantaine gegaan na terugkomst?
- Waarom wel/niet?

Volgende vraag alleen stellen aan mensen die **niet** naar het buitenland op vakantie zijn gegaan, bijv. omdat ze in Nederland zijn gebleven of helemaal niet op vakantie zijn gegaan:

2f. Kent u mensen in uw directe omgeving die deze zomer naar het buitenland op vakantie zijn geweest?

- Zo ja: ging het om een land waarvoor een oranje reisadvies gold op dat moment?
 - In geval van een 'oranje land/regio': Weet u of deze persoon/personen zich hebben laten testen bij terugkomst in Nederland? En of ze in thuisquarantaine zijn gegaan?
 - Zo ja: weet u wat de afwegingen van deze persoon/personen zijn geweest om zich wel/niet te laten testen en om wel/niet in quarantaine te gaan?

3. TESTGEDRAG

[VOOR DE INTERVIEWER: In dit blok zijn we benieuwd naar de afwegingen die mensen maken om zich wel/niet te laten testen bij klachten. Ook zijn we benieuwd of en waarom mensen zich hebben laten testen terwijl ze geen klachten hadden.]

INTROTEKST: Het is sinds 1 juni mogelijk om iedereen in Nederland met klachten die wijzen op het nieuwe coronavirus te testen.

3a. Heeft u sinds 1 juni klachten gehad die mogelijk kunnen wijzen op het coronavirus (denk aan hoesten, benauwdheid, koorts)?

- Zo ja: Om wat voor klachten ging het? Had u last van 1 of meerdere klachten? Ging het om milde klachten of zwaardere klachten?
- Zo nee: ga verder naar vraag 3c

3b. Heeft u zich – toen u klachten had – laten testen?

- Waarom wel/niet? Welke afwegingen heeft u gemaakt bij uw besluit om u wel of niet te laten testen?
- Zo nee (niet laten testen): bent u thuis gebleven toen u klachten had of bent u naar buiten gegaan?
- Zo ja (wel laten testen): hoe heeft u het testproces ervaren? Hiermee bedoelen we het maken van een afspraak met de GGD, naar de teststraat toegaan, de test met wattenstaafjes en het wachten op de uitslag.
- Zo ja: bent u thuis gebleven terwijl u op de uitslag van de test aan het wachten was?
- Zo ja: wat was de uitslag van uw test?
- Bij een positieve uitslag: bent u in thuisquarantaine gegaan (totdat u minstens 24 uur klachtenvrij bent)?
- Bij een positieve uitslag: heeft u huisgenoten? Zijn zij in quarantaine gegaan? *(Voor de interviewer: huisgenoten moesten eerst 14 dagen in quarantaine, later is dat aangepast naar 10 dagen)*
- Bij een negatieve uitslag: wat was uw reactie op de negatieve uitslag? *(voor de interviewer: toch thuisgebleven want klachten of opgelucht of anders)*

3c. Heeft u zich een keer laten testen toen u geen klachten had?

[VOOR DE INTERVIEWER: dit gaat om andere situaties dan bij terugkomst uit een land waarvoor een oranje reisadvies geldt; dat is namelijk al bij vraag 2 uitgevraagd]

- Zo ja: waarom heeft u zich laten testen? *(Mogelijke redenen: respondent is in contact geweest met iemand die besmet is; respondent had een negatieve testuitslag nodig om naar de vakantiebestemming af te reizen, bijv. naar Griekenland).*

4. AFSTAND HOUDEN

[VOOR DE INTERVIEWER: Vooral vragen naar hoe mensen omgaan met afstand houden. Vragen naar contexten waarin afstand houden wel/niet lukt. Afpeilen naar thuissituatie en feestjes.]

INTROTEKST: Er zijn een aantal basisregels die voor iedereen gelden en nog steeds toegepast moeten worden. 1,5m afstand houden is één van deze basisregels. *[Voor cohort respondenten: We hebben het hier in de vorige interviews al over gehad, in dit interview willen we graag opnieuw*

aandacht besteden aan het onderwerp en meer te weten komen over wat de achterliggende redenen zijn van iemands gedrag.]

4a. Wat vindt u ervan dat u nog steeds 1,5m afstand moet houden?

4b. Er zijn mensen die zich niet houden aan de 1,5 meter afstand.

- Wat vindt u daarvan?

4c. Houdt u zich altijd 1,5m afstand tot mensen die niet tot uw huishouden behoren?

[VOOR DE INTERVIEWER: Vraag door: is het een kwestie van motivatie, capaciteit, risicoperceptie, of zit het in de fysieke/sociale omgeving? Vraag goed waarom de respondent de regel wel/niet naleeft, vaak spelen er meerdere redenen. Zie tabel 1 in de bijlage voor de factoren uit de theorie die een rol kunnen spelen. Wees zo specifiek mogelijk (niet alleen: respondent is niet gemotiveerd of kan er niet aan voldoen). Achterhaal per waarom 2 à 3 factoren.]

- Waar/wanneer wel? Waarom wel?
 - Kunt u een voorbeeld noemen van een situatie waar u voorheen geen 1,5 meter afstand hield en nu WEL (denk aan openbaar vervoer, op de werkplek, in winkels, horeca, thuis met bezoek, bruiloften/uitvaarten etc.)? Wat veranderde u? Lukt het om deze verandering vol te houden?
- Waar/wanneer niet? Waarom niet?
 - Kunt u een voorbeeld noemen van een situatie waar u voorheen geen 1,5 meter afstand hield en nu ook NIET (denk aan openbaar vervoer, op de werkplek, in winkels, horeca, thuis met bezoek, bruiloften/uitvaarten etc.)? Wat maakt dat 1,5 meter afstand houden niet lukt?
 - Kunt u aangeven wat er nodig is om in zo'n situatie wel afstand te houden?

4d. Stel, u mag anderen adviseren over aanpassingen die het mogelijk maken om wél sociaal contact te hebben maar ook 1,5 meter afstand te houden; welk advies zou u dan geven?

Ga op zoek naar goede voorbeelden; wat werkt wel?

4e. Sinds kort is het advies om maximaal 6 personen bij u thuis uit te nodigen. Volgt u dit advies op?

- Meestal wel/meestal niet? Leg uit.

4f. Wat denkt u over de toekomst wat betreft het afstand houden?

- Is het een nieuwe norm geworden?
- Is het een nieuwe gewoonte geworden?

4g. We weten dat 1,5 meter afstand houden lastig is op drukke plekken. Daarom wordt opgeroepen om drukte te vermijden. Hoe gaat u om met de maatregel om drukte te vermijden?

(omkeren bij drukte, tijden en activiteiten zorgvuldig kiezen, online spullen kopen etc.)

4h. Stel, u mag anderen adviseren over het omgaan met de maatregel om drukte te vermijden; welk advies zou u dan geven?

(ga op zoek naar goede voorbeelden; wat werkt wel?)

5. THUISWERKEN

INTOTEKST: Thuiswerken moet nog een hele tijd.

[VOOR DE INTERVIEWER: Vraag naar welbevinden]

5a. Is thuiswerken onderdeel van uw dagelijks leven (eigen werk of dat van huisgenoten)?

- ☐ Wat voelt u daarbij?
 - ☐ [VOOR DE INTERVIEWER: vraag door]
- ☐ Heeft het voor u invloed op naleving van de maatregelen, bijv. in privétijd?

6. SLOTVRAAG

Dit was de laatste vraag.

- ☐ Zijn er nog onderwerpen of vragen waarover u graag iets wilt zeggen?

7. AFSLUITING - BAND STOPPEN - NAPRATEN

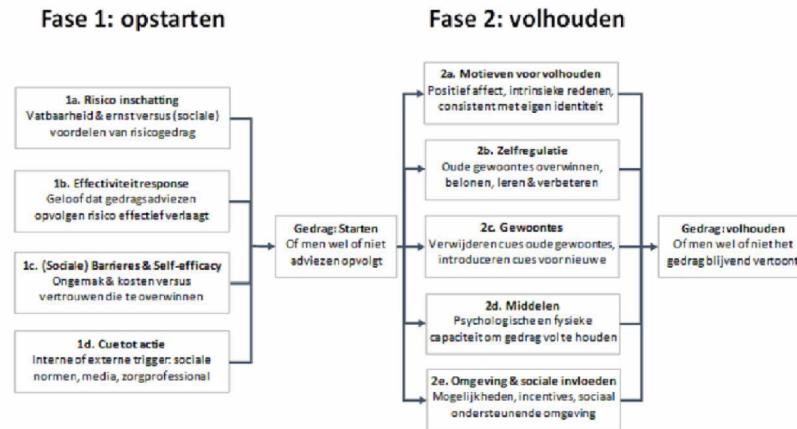
INTROTEKST: We zijn aan het einde gekomen van het interview. Ik ga nu de opname stopzetten.

[STOP DE BAND]

Kort napraten: Is er nog iets dat u graag kwijt wilt naar aanleiding van het interview? Of zelf iets opvallends benoemen. Rond rustig af.

Afsluiten: Bedankt voor uw deelname aan dit interview.

Bijlage: gedragsmodel

Tabel 1: Mogelijke redenen om 1,5m regel wel of niet na te leven

Code (nodig voor invulformat)	Factoren uit theoretisch model	Waarom wel wordt nageleefd	Waarom niet wordt nageleefd
1a I	1a risicoperceptie	De kans om zelf besmet te worden en/of anderen te besmetten met het virus wordt groot geacht.	De kans om zelf besmet te worden en/of anderen te besmetten met het virus wordt klein geacht.
1a II	1a risicoperceptie	De respondent verwacht dat hij/zij heel ziek kan worden als hij/zij besmet raakt.	De respondent verwacht niet heel ziek te worden als hij/zij besmet raakt.
1b I	1b effectiviteitsrespons, (ihb participatieve effectiviteit)	De respondent gelooft dat 1,5m afstand houden tot andere mensen de kans verkleint om zelf besmet te worden of anderen te besmetten.	De respondent gelooft niet dat 1,5m afstand houden tot andere mensen de kans verkleint om zelf besmet te worden of anderen te besmetten.
1b II	1b effectiviteitsrespons, (ihb perceptie van collectieve effectiviteit)	De respondent <i>geloof</i> t dat als we allemaal 1,5m afstand houden tot elkaar, dat dat de kans op besmetting verkleint	De respondent <i>geloof</i> t niet dat als we allemaal 1,5m afstand houden tot elkaar, dat dat de kans op besmetting verkleint
1c I	1c sociale barrières	Het risico om besmet te worden met het virus wordt belangrijker gevonden dan nabij/fysiek contact.	Het hebben van nabij/fysiek contact wordt belangrijker gevonden dan het risico om besmet te worden met het virus.

1c II	1c sociale barrières	Andere mensen in de omgeving (familie/ vrienden) houden zich ook aan de regel en/of staan positief tegenover de regel.	Andere mensen in de omgeving (familie/ vrienden) houden zich ook niet aan de regel en/of staan negatief tegenover de regel.
1c III	1c sociale barrières	-	De meeste mensen houden zich al aan de regel, dus dan kan de respondent best wel minder strikt zijn, want 1 iemand die niet naleeft, maakt het verschil niet.
1c IV	1c eigen effectiviteit	De respondent gelooft dat hij/zij de regel goed en consistent uit kan voeren.	De respondent gelooft niet dat hij/zij de regel goed en consistent uit kan voeren.
1d I	1d cue to action	De respondent kent iemand die corona heeft gehad (met ernstige gevolgen).	De respondent kent niemand die corona heeft gehad (met ernstige gevolgen).
1d II	1d cue to action	De respondent is via een mediaboodschap overtuigd dat het de sociale norm is om 1,5m afstand te houden.	De respondent ziet via een mediaboodschap dat veel andere mensen geen 1,5m afstand houden (dat dit de sociale norm is).
1d III	1d cue to action	De respondent is via een mediaboodschap doordrongen van de gevolgen die het heeft als je 1,5m afstand houdt (bijv. veel nieuwe besmettingen of ziekenhuisopnames)	-
2a I	2a motivatie	De respondent <i>ervaart</i> dat 1,5m afstand houden tot anderen bijdraagt aan het remmen van de verspreiding van het virus.	De respondent <i>ervaart</i> niet dat 1,5m afstand houden tot anderen bijdraagt aan het remmen van de verspreiding van het virus.
2a II	2a motivatie	De respondent voelt zich verantwoordelijk voor/ solidair met anderen (bijv. ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid).	De respondent voelt zich niet verantwoordelijk voor/ solidair met anderen (bijv. ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid)
2b	2b zelfregulatie	De respondent stelt zich tot het doel om 1,5m afstand te houden/bedenkt van te voren hoe hij/zij gaat proberen deze regel toe te passen.	De respondent stelt zich niet het doel om 1,5m afstand te houden/bedenkt niet van te voren hoe hij/zij gaat proberen deze regel toe te passen.
2c	2c gewoontes	1,5m afstand houden tot anderen is een gewoonte geworden.	1,5m afstand houden tot anderen is (nog) geen gewoonte geworden.

2d	2d middelen	De respondent heeft de fysieke of psychologische capaciteit om de regel na te leven/vol te houden.	De respondent heeft niet de fysieke of psychologische capaciteit om de regel na te leven/vol te houden, bijv. vanwege vermoeidheid of aanhoudende stress.
2e I	2e fysieke omgeving	De fysieke omgeving waarin de respondent zich beweegt (bijv. de werkomgeving) maakt het mogelijk om 1,5m afstand te houden tot anderen.	De fysieke omgeving waarin de respondent zich beweegt (bijv. de werkomgeving) maakt het onmogelijk om 1,5m afstand te houden tot anderen.
2e II	2e sociale omgeving	1,5m afstand houden is de sociale norm in de groep mensen waarmee de respondent zich omgeeft.	1,5m afstand houden is niet de sociale norm in de groep mensen waarmee de respondent zich omgeeft.
2e III	2e sociale omgeving	De respondent heeft iemand in zijn omgeving die hem ondersteunt/eraan herinnert/erop wijst dat hij/zij 1,5m afstand moet houden.	De respondent heeft niemand in zijn omgeving die hem ondersteunt/eraan herinnert/erop wijst dat hij/zij 1,5m afstand moet houden.